

5. Hankintatoimisto

Hankintaneuvottelukunta

Hankintaneuvottelukunnan perustaminen, kokoonpano ja kokoukset. Kaupunginvaltuusto päätti 3. 6. 1959 perustaa kaupungin hankintojen yleistä järjestelyä, kehittämistä ja yhtenäistämistä varten pysyvän hankintaneuvottelukunnan. Hankintatoimisto hoiti neuvottelukunnan toimistotyöt ja sihteerinä toimi hankintatoimiston päällikkö.

Neuvottelukuntaan kuuluivat: puheenjohtajana kaup.joht. Lauri Aho, varapuheenjohtajana apul. kaup.joht. Hjalmar Krogius sekä jäsenenä joht. Lauri Eerikäinen, toim.joht. Toivo Ekberg, hankintapääll. Kivi Hellevuo, talousjoht. Niilo Koskinen, toimistopääll. Veikko Mäenpää, toim.joht. Reino Oksanen, talousneuvos Mikko Pulkkinen sekä kamr. Tapio Suomi. Kokouksiin osallistui lisäksi kutsuttuina hankinta-asiamies Leo Molander ja apul. hankinta-asiamies Toivo Kivismäki.

Hankintaneuvottelukunta kokoontui v:n 1959 aikana kaksi kertaa. Pöytäkirjojen pykälien lukumäärä oli yhteensä 9.

Tärkeimmät käsitellyt asiat. Käsitellyistä kysymyksistä mainittakoon: sähkölaitoksen esitys saada poiketa voimassaolevista hankintaohjeista siten, että laitoksen toimitusjohtaja saisi määrätä sähkön, voiman ja voimalaitoskaasun hankinta-asioiden hoitajan; kotimaisen ja erikoisesti helsinkiläisen teollisuuden ja kaupan suosittuimmuus; hankintaelimille osoitettujen tarviketilausten toimitusajan lyhyydestä johtuvat haitat sekä ehdotus, että kaupunki vaatisi ostoilleen joko 2 %:n kassalennuksen (per 14 p) tai kahden kk:n maksuajan. Lisäksi pohdittiin hankittavien tarvikkeiden toimitusehtoja.

Hankintatoimisto

Henkilökunta. Toimistossa oli v:n 1959 alussa 19 vakinaista ja 3 tilapäistä viranhaltijaa sekä 25 työsopimussuhteessa olevaa henkilöä. Avoinna olleeseen 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan valittiin Sirpa Saarinen 1.6. lukien, joten vuoden lopussa vakinaisia viranhaltijoita oli 20. Tilapäisten viranhaltijoiden ja työsopimussuhteessa olevan henkilöstön määrä oli kertomusvuoden lopussa sama kuin alussakin.

Toimistopäällikkö Arvo Aalto ja apul.hankinta-asiamies Toivo Kivismäki tutustuivat virkamatkallaan Tukholmassa puheluliikenteen kaukotason puhelujen väärinkäytön estämistoimenpiteisiin ja puhelukustannusten rajoittamiseen.

5. Hankintatoimisto

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämiin eri kursseihin osallistui toimistosta 7 viranhaltijaa.

Huoneisto ja kalustonhankinnat. Toimiston konekirjoittajaa varten saatiin huone Sofiankatu 1:n välikerroksesta.

Kertomusvuonna korvattiin v. 1951 hankittu Rotaprint-offsetpainokone uudella koneella. Konekirjaamoon hankittiin mm. penkkisorvi, käsiporakone ja hiomakone, Rotaprint-töitä varten uusi kopiokehys, läpivalaisupöytä, kuivauslinko, kehityskone ja jäljennöskone entisten tilalle sekä uusi liimauskoje. Monistamoon hankittiin monistuskone sekä toimistoon kaksi sanelukonetta ja sanelunpurkamiskone. Uudishankintojen yhteisarvo oli 5 002 201 mk, josta painokone asennuksineen 1 918 980 mk.

Kirjeenvaihto ja lausuntopyynnöt. Kirjeitä ja lausuntopyyntöjä saapui hankintatoimistoon vuoden aikana 875 (ed. v. 899). Toimiston lähettämiä kirjeitä oli 704 (683). Kirjelmistä oli kalustoa koskevia lausuntoja 130 (170), koneita ja kojeita koskevia lausuntoja 90 (110) sekä lausuntoja puhelinasioista 30 (102). Tarjouspyyntöjä oli 53 (31).

Hankintojen valmistelu ym. Toimistopäällikkö oli edelleen jäsenenä sairaalalautakunnan asettamassa hankintaohjekomiteassa.

Kaupunginhallitus kehotti 18.9. toimistoa tekemään ehdotuksen kaupungin eri virastojen normikalustoiksi. Kysymyksen selvittämiseksi oikeutettiin toimisto käymään neuvotteluja rakennushallituksen ja Suomen Standardisoimisliiton kanssa.

Tarjouspyyntöjä osoitettiin vuoden aikana kaikkiaan 200 (ed. v. 160) tuottajalle. Tarjouksia v:ksi 1960 pyydettiin seuraavista tarvikkeista: astiat, vakiovalmisteiset kalusteet, koulutarvikkeet, leimasimet, sanoma- ja aikakauslehdet, sairaalatarvikkeet, laboratoriotarvikkeet, tutkimus- ja hoitovälineet, röntgenfilmit ja kehieteliuokset, ihonpuhdistus- ja desinfiomisaineet, pesu- ja puhdistusaineet, lattiavaha ja kynttilät. Lisäksi pyydettiin tarjouksia toimistokoneiden huollon ja valojäljennöstöiden suorituksesta.

Talousarvioehdotusten käsittelyvaiheessa antoi hankintatoimisto kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot eri laitosten ehdotuksista kaluston hankintamäärärahoiksi v:n 1960 talousarvioon.

Kertomusvuoden talousarvioon varsinaisiin menoihin merkittyjen kaluston hankintamäärärahojen loppusumma, josta puuttuvat edellisten vuosien ko. määrärahojen säästöt ja myönnetty lisämäärärahat, oli 379 006 815 mk.

Hankintatoimiston käytettävissä olleista yleisen kunnallishallinnon pääluokan erinäisiin hallintomenoihin kuuluvista kaluston hankintamäärärahoista suoritettiin niiden laitosten kalustonhankinnat, joita varten ei ollut osoitettu erillistä kaluston hankintamäärärahaa. Tästä 46 mmk:n suuruisesta määrärahasta olivat hankintatoimiston suorittamat kuukausihankinnat n. 24,8 % eli 11 419 002 mk.

Suurin osa hankintatoimiston antamasta hankinta-avusta oli opastavaa laatua ja tapahtui puhelimitse sekä neuvotteluissa. Hankintatoimisto osallistui eri laitosten erikoiskalusteiden ja kojeiden hankintoihin, osoitti laitoksille vakiovalmisteisten toimisto- ja asuntolakalusteiden edullisimmat ostopaikat ja avusti tilausvaiheessa. Toimisto osallistui sairaaloiden hankintakysymysten valmisteluun antamalla lausuntoja sairaalalautakunnalle, siten esim. Marian sairaalan hankintakysymyksistä annettiin 11 lausuntoa, Auroran sairaalan 15, Kivelän sairaalan 13, Nikkilän sai-

raalan 1, Laakson sairaalan 5, Malmin sairaalan 16 ja Hesperian sairaalan 1. Lounsunnoissa käsiteltyjen hankintojen yhteinen markkamäärä oli 39 887 509. Hankintatoimisto suoritti myös sairaala- ja asuntolakalusteiden sekä sairaalalaitteiden ja -kojeiden hankintaa.

Sairaaloiden tarvikehankintojen järjestämistä ja standardisoimista käsiteltiin jatkuvasti kertomusvuoden aikana. Parempien maksuehtojen saamiseksi neuvoteltiin Yliopistollisen keskussairaalan edustajien kanssa tarvikehankintojen samanaikaistamisesta. Kipsisidehankinnat ohjattiin suoraan tuottajalle ja sairaalat tilasivat ne itse. Samoin tilattiin eräät muut sidetarvikkeet tehtailta suoraan sairaaloihin. Sairaaloiden instrumenttien, röntgenfilmien, ruiskujen ym. ostoista ja korjauskustannuksista suoritettiin tutkimuksia ja selvityksiä.

Hankintatiedoituksien kaikki lehdet uusittiin kertomusvuonna.

Toimistokoneiden hankinta, huolto ym. Uusia toimistokoneita hankittiin seuraavasti: kirjoituskoneita 180, kirjanpitokoneita 3 sekä erilaisia laskukoneita 148. Konehankintoihin käytettiin yleisen kunnallishallinnon pääluokan erinäisiin hallintomenoihin kuuluvista kalustonhankintamäärärahoista 15 700 882 mk sekä eri laitosten kalustonhankintamäärärahoista 9 900 341 mk, yhteensä 25 601 223 mk.

Laitosten poistamia toimistokoneita vastaanotettiin seuraavasti: kirjoituskoneita 78, laskukoneita 30 ja muita 12, yhteensä 120, joista saatiin sijoitetuiksi uudelleen 36 kirjoituskonetta ja 18 laskukonetta.

Lainakonevarastoon hankittiin kirjoituskone, 10 kertolaskukonetta, 2 sanelukonetta ja heijastuskone. Uudishankintojen yhteisarvo oli 1 087 919 mk. Kirjoituskoneiden lainauskertoja oli 58 ja laskukoneiden 88.

Hankintatoimiston omassa korjaamossa huollettiin n. 2/3 kaupungin omistamista toimistokoneista, loput olivat yksityisten huoltokorjaamoiden huollossa. Liikennelaitoksen lippupihtien huolto ja korjaus oli vuoden aikana kokonaan hankintatoimiston korjaamon tehtävänä. Korjaamon huoltohinnat pysytettiin samoina kuin edellisenä vuonna. Tilivuoden voitto oli 142 492 mk.

Tarvikkeita ja koneita kuljetettiin pääasiallisesti toimiston omalla henkilöpakettiautolla. Kuljetusmäärät ajokirjan mukaan olivat: paketteja 90 350 kg ja koneita 2 597 kpl.

Poistettun ja tarpeettomaksi käyneen kaluston käsittely. Muuttojen yhteydessä tarpeettomaksi käynyttä virastojen kalustoa sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan edelleen muihin laitoksiin. Käytettyä kalustoa myös kunnostettiin ja korjattiin.

Puhelinasiat. Kertomusvuoden aikana saatettiin loppuun Malmin sairaalan, terveydenhoito-ulosottoviraston, lastensuojeluviraston, Toukolan konepajan, Nummelan sairaalan ja Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen puhelinvaihteiden hankinnat. Malmin sairaalaan hankittiin pikapuhelinlaitteet.

Kaupungille ostettiin 47 puhelinosuutta ja maksettiin niistä 4 375 mmk. Vuoden aikana vapautui 112 suoraa puhelinta, joista 110 sijoitettiin edelleen. Puhelintilauksien lukumäärä oli 458.

Kertomusvuonna käytettiin puhelimien siirtoihin ja asennuksiin 2 645 894 mk, eri vaihteiden asennuksiin 18 241 391 mk, puhelinluettelotekstiin 2 967 450 mk, puhelunmaksuihin 27 008 043 mk sekä vuosimaksuihin 29 137 220 mk, yhteensä 79 999 998 mk.

Puhelinliikenteessä vuoden aikana tapahtuneet suuret muutokset aiheuttivat

5. Hankintatoimisto

toimistolle huomattavasti lisätyötä. Automaattisen kaukoliikenteen aloittamisesta johtuvan puhelukustannusten nousun torjumiseksi ryhdyttiin mm. suunnittelemaan kaukotason asiattomien puhelujen estämistoimenpiteitä. Puhelukustannuksien supistamiseen tähtäviä esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle. Samoin esitettiin palkkalautakunnalle rajoitettavaksi puhelinvaihteiden sivupuhelimien käyttöä kotipuhelimina. Koska Puhelinyhdistys rajoitti kaupungin oikeutta saada riittävä määrä tekstiä kohtuullisilla kustannuksilla yleisen puhelinluettelon siniseen osaan, valmistettiin kertomusvuoden syksyllä rotaprint-menetelmällä kaikki kaupungin laitokset käsittävä luettelo, jonka painos oli 2 647 kpl ja josta on tarkoitus ottaa uusi painos vuosittain. Luettelo jaettiin korvauksetta virastoille ja laitoksille. Vuosittain ostettavien n. 1 600 Helsingin puhelinluettelon määrää voitiin supistaa siten 700:ksi.

Painatus ja sidonta. Painatustilausten lukumäärä oli kertomusvuonna 2 834 (ed. v. 2 798) ja kulut niistä 137 503 225 (133 607 599) mk. Näihin tilauksiin kuuluivat yksinomaan kirjapainoissa ja sitomoissa tehdyt työt sekä julkaisuissa tarvittut kuvalaatat.

Rotaprint-laskutus oli 12 599 417 (10 652 733) mk.

Monistamon veloittama summa oli 3 214 101 (2 994 293) mk. Monistamon käytämä vahojen määrä oli 29 494 (25 233) kpl ja monisteiden luku 4 757 540 (4 248 630) kpl. Monistustöistä muodostivat suurimman osan erilaiset lomakkeet.

Valojäljentämön veloitusmäärä oli 1 717 001 (1 734 171) mk. Ulkopuolisilla teetettiin näitä töitä 8 840 143 (8 948 717) mk:n arvosta. Jäljentämön veloittama rahamäärä oli 379 676 (356 856) mk, josta huomattavan osan muodostivat kaupungin orkesterille suoritettut nuottien jäljennöstyöt.

Kulut sanomalehti-ilmoituksista nousivat 16 462 971 (21 765 047) mk:aan. Sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut olivat 4 285 720 (3 509 067) mk.

Painatusosaston veloittama määrä vuoden aikana oli yhteensä 17 910 195 (15 738 053) mk.

Varaston tarkastukset. Pistotarkastukset suoritettiin 28.9. ja 12.5. Varaston inventointi suoritettiin 28.—31.12. välisenä aikana.

Menot ja tulot. Hankintatoimiston menot olivat: Vakinaiset viranhaltijat 13 950 374 mk, Tilapäiset viranhaltijat 1 331 990 mk, Viranhaltijain vuosilomakustannukset 116 578 mk, Viranhaltijain sairauslomasijaiset 463 073 mk, Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset 284 100 mk, Muut palkkamenot 12 372 036 mk, Vuokra 2 228 820 mk, Siivoustarvikkeet 78 754 mk, Painatus ja sidonta 329 978 mk, Tarverahat 732 862 mk, Autokulut 288 421 mk, yhteensä 32 176 986 mk.

Hankintatoimiston ylijäämä kertomusvuonna oli tilien mukaan 18 275 737 mk.